

JESENIŠKA STRAŽA

Slovensko-nacijonalen list.

Svoboda, čast, narod, resnica.

„Jeseniška Straža“ izhaja vsako soboto opoldne. — Naročnina za celo leto 3 krone; ako se naroči dva ali več izvodov, pa po 2 kroni izvod. Naročnina naj se pošilja na upravništvo „Jeseniške Straže“ (tiskarna Iv. Pr. Lampret) v Kranju. Na naročbe brez istodobne vpošiljatve naročnine se ne ozira. Pos. številke po 10 vin.

Oglasi in poslanice se računajo po petit-vrstah, če tiskano enkrat 10 vin., dvakrat 15 vin., trikrat 20 vin. Večje črke po prostoru. Če se oznanilo priobčuje večkrat, je cena posebno znižana. — Rokopisi se ne vračajo. — Dopisi naj se izvolijo frankirati in naj se pošiljajo na uredništvo „Jeseniške Straže“ v Kranju.

Št. 50.

V KRANJU, 11. listopada 1905.

I. leto.

O nedeljskem počitku.

II.

V zadnjem članku smo navedli v glavnih potezah bistvene določbe novega državnega zakona. Primerjajoč te določbe z onimi prejšnjih predmetnih zakonov ni težko izpredvideti, da se giblje avstrijsko zakonodajstvo v odločni smeri do popolne odprave nedeljskega dela v obrti in trgovini. Počasi se vrši ta preobrat od etape do etape, ali vendar odločno naprej; vsaka pridobljena postojanka je vzpodbuda k borbi za doseg novih uspehov. V gospodarskem življenju sploh ne gre skokoma. V obrtu je stremljenje hitreje prišlo do večjih uspehov, v splošnem težje in napornejše ročno delo v obrtih in v tovarnah je našlo vnetejših zagovornikov za to, da počiva delo ob nedeljah. V trgovinskih obrtih je gibanju za doseg nedeljskega počitka premagati večji odpor. Vzroke je iskati v naravi in nalogi trgovinskih obrtov, pa tudi v tem, da je zlasti v manjših krajih število nastavlencev pičlo in da so vezi med njimi rahlejšje nego pri obrtnem pomožnem osebju in naposled ne manj v takozvanih „ozirih na nepogrešne potrebe konsumentov“. Gibanje za odpravo nedeljskega dela pa gre zlasti v zadnjih časih tudi v trgovinskih obrtih odločno in zmago- nosno od vspeha do vspeha. Ponekod je pre- magati sto ovir in težav; dva interesa, delo- dajalcev in delojemalcev, si ostro stopita nasproti, in vsakokratna ureditev nedeljskega dela je vselej nekak kompromis, ustanovljen začasno med dvema za premoč se borečima

strankama. Nekaj pa stoji! Javno mnenje je danes po veliki večini na strani onih, ki se potegujejo za nedeljski počitek. Javno mnenje je, kakor v drugih vprašanih tudi glede nedeljskega počitka toliko socializirano, tako dostopno težnjam onih, ki vstajajo zoper delo brez počitka, da ne more biti dvojbe o končni dosegi popolnega praznovanja dela ob nedeljah. Dokler se je v borbi za nedeljski počitek naglašalo izključno le verske ozire, kazoč na cerkvene ukaze, ni bilo pravih uspehov; šele, ko se je začelo s poudarkom kazati ne manj na socialno važnost nedeljskega počitka, je gibanje prišlo v pravi tek in tir. Stoprav tedaj je v najširše kroge prodrlo na- ziranje, da je delo zaradi človeka in ne člo- vek zaradi dela.

Tudi v naši deželi bo v teh dneh deželni vladi v okviru državnega zakona preurediti predpise o nedeljskem počitku. Zanašamo se na to, da bode vlado vodila previdnost in da bode namesto po raznih deželnih zakonikih razstresenih določb o nedeljskem počitku po- kazala enoten ukaz. Preureditev določb o nedeljskem počitku pri nas ne bode delala posebnih težav. V obrtih nedeljsko delo vsled stare in dobre slovenske navade, praznovati nedelje in praznike, že zdavnaj ni več v na- vadi. Le nekaj obrtov je — pekovski, slad- čičarski, brivski, mesarski in vrtnarski, kateri ne utrpe prav nedeljskega dela. V trgovinskih obrtih v Ljubljani je že l. 1902 deželna vlada uvedla popolen nedeljski počitek, izvzemsli le trgovine z živili, potem ko se že prej neka-

tere večje manufakturne trgovina ob nedeljah niso odpirale. Brez posebnih rekrimacij se je sprejela v Ljubljani ta odločna preosnova, in danes se lahko reče, da se je novi položaj že udomačil, ne da bi bilo moči govoriti o kaki vpoštevani škodi. Lepe te pridobitve Ljubljana izvestno ne izgubi več, trgovci sami bi se dvignili zoper tak poizkus; pač pa z največjo gotovostjo pričakujemo, da prinese bližnja bodočnost malone popolen nedeljski počitek v vseh trgovinah. Do tega mora priti, saj so se celo malone vsi trgovci z živeli izrekli za uvedbo nedeljskega počitka; le nekaj trgovcev na periferiji je v utemeljeni skrbi pred občutno škodo ugovarjalo, pa tudi ti bodo soglašali z večino, ako deželna vlada, kar je edino pravilno in odgovarja tudi navodilu ministrstva deželnim polit. ob- lastvom, odredi iste določbe o nedeljskem počitku kakor v Ljubljani tudi v onih vaseh ljubljanske okolice, ki meje na mestno ozemlje. Ali ne le posamezni trgovci, tudi vsa stan- ovska zastopstva trgovcev in trgovskih na- stavlencev so oddala svoja vota deželni vladi, ki soglašajo v tem, da je v Ljubljani uvesti v trgovinah popolen nedeljski počitek.

Tako torej v Ljubljani. Ozreti pa se nam je tudi na ostalo deželo. Povedali smo, da državni zakon dovoljuje ob nedeljah le štiri- urno delo po trgovinah in le ob izpričani potrebi je v krajih z manj nego 6000 prebi- valci moči dovoliti največ šesturno delo. Tega ni prerekati, da je v večjih krajih na deželi, kamor prihajajo ljudje iz bližnjih vasi

PODLISTEK.

Sivi klobuk.

Konec.

Nisem hotel vzbuditi pozornosti in rečem mu, da hočem iti z njim.

Ko me pripelje k nadkomisarju, zakliče mi ta z veselim obrazom:

«A! A! Sedaj Vas imamo, prijatelj! Vidite, še se dobe premeteni ljudje na svetu... Kako se pišete? Kje stanujete?»

Spomnim se na hišno preiskavo in s te- žavo sem se premagoval. Odgovorim mu, kar mogoče mirno:

«Poslušajte me par minut, gospod, pri- meril se mi je čuden prigodek in moram priti prej k sebi, da Vam morem povedati po vr- ti.»

«Prosim, pustite svoje povesti! Vi ne veste, kaj vse to pomenja? Boste precej zvedeli. O!

Sedaj poznamo vašo novo zvijačo s sivimi klobuki.»

«Zvijača s sivimi klobuki!» Kaka uganjka je zopet to, za božjo voljo!?

Še se hočem izgovarjati in zinem nekaj tako neumnega, da plane komisar pokoncu in zarohni, da če se mislim norčevati žnjim, me bo že ječa pripravila k pameti.

Zastonj ga prosim, naj poizve pri fran- coskem konzulu ali pri policijskem komisarju, kateremu sem izročil one stvari, ki so na tako čuden način prišle v moje roke. Pa, ker nisem bil popolnoma vešč špankega jezika in vsled razburjenja, sem jecljal kot še nikoli in nisem mogel povedati ničesar pravega. Komisar migne in civilni policaj me odpelje z revolverjem v roki. Korakala sva čez tri ali štiri mostovže, potem odpre neka vrata in jih zapre za menoj. Bil sem zaprt.

Sedaj sem premišljeval komisarjeve be- sede: «Poznamo vašo zvijačo s sivimi klo-

buki!» — Pa res, jaz sem imel tudi siv klobuk. Kupil sem ga pred osmimi dnevi pri neki razprodaji. Stari klobuk mi je prejšnji večer veter odnesel v morje. Pa ta sivi klobuk ni bil nič posebnega, bil je kot vsi sivi klobuki. Imel je široke okraje, kakršne nosijo Španci. V kaki zvezi bi neki mogel biti z mojim do- godljajem?

Poklical sem si v spomin vse, kar sem delal zadnjih osem dni, in sedaj sem opazil več čudnih slučajev. Tako sem ravno tisti dan, ko sem našel v žepu prvo uro in prvo žensko denarnico, imel prvokrat sivi klobuk.

One štiri dni, ko sem hodil domov s praznimi žepi, sem pokrtil radi slabega vre- mena nek star klobuk. Onega dne pa, ko sem zopet šel ven s sivim klobukom na glavi, sem pa zopet prinesel uro in lepotije domu! In dalje? Dalje?

Ko sem bil zatopljen v take misli, se

prav ob nedeljah najlažje, težko še pogrešati povsem nedeljskega dela v trgovinah. Prere-kati pa tudi ni tega, da je služba po trgo-vinah na deželi dokaj težavnejša in napor-nejša nego v mestu. Nastavljenec na deželi se mora oprijeti od kraja vsakega dela, redko le mu je težak v pomoč pri dviganju težkih vreč. To oboje je dejati na tehtnico deželni vladi, ko bode odločala o predpisih glede nedeljskega počitka v trgovinah izven Ljubljane. In če hoče, da porečemo, da jo je vodila pravičnost napram obojnim interesom, ne sme biti preradodarna ob dovoljevanju štiri ure presegajočega nedeljskega dela. De-janskim potrebam je ustreči, to priznavamo; zato pa na drugi strani v javnem interesu nastavljenec na deželi odločno zahtevamo, da se ob dvanajsti uri opoldan v normalnih razmerah tudi na deželi vsepovsod zapirajo trgovine. Nedeljski popoldan mora trgovskim nastavljenecem ostati prost, da se oddahnejo po napornem delu ter dobe časa, pobrigati se tudi zase, za svoje telesne in duševne po-trebe. Preko svojih sil ni vpregati nikogar! «Est modus in rebus.»

Reška resolucija.

Ker že celo slovensko časopisje svojim čitateljem pojasnjuje pomen reške resolucije, čutimo se i mi dolžnim pojasniti svojim čitateljem pomen te resolucije za razvoj hrvat-skega naroda, osobito ker se hoče na javno mnenje od strani kamarilskih listov kakor «Slovenec» in «Naš list» tudi v tej državni polovici zlokobno vplivati.

Pred kratkim so se sestali na Reki opo-zicijski poslanci trojedine kraljevine Hrvat-ske ter v očigled avstro-ogrsko krize adre-sirali na ogrsko koalicijo resolucijo, v kateri (tu kratko omenjamo) odobravajo v principu borbo madžarskega naroda s svojo svobodo ter obljublajo pomoč, ako se hoče koalicija z njimi pogoditi v zjedinenje Dalmacije s Hrvatsko ter jim garantirati svoboden kultu-relni in gospodarski razvoj hrvatskega naroda, v kratko vse pravice, katere Hrvatom kot narodu pripadajo.

To resolucijo napadajo sedaj vse vladne stranke, osobito tudi naši kranjski «furti-maši», češ, da je protislovanska, ker bi stališče avstrijskih Slovanov v borbi proti Nem-cem oslabeledo, če bi se združila Dalmacija s Hrvatsko. No, dr. Lueger na Dunaju agitira celo v družbi nekkih zloglasnih žurnalistov

odpro vrata in nadkomisar stopi v mojo celico, spremljan od francoskega konzula.

Konzul se je opravičeval, komisar mi je molil roko, in civilni policaj mi je krtačil pajčevine s sukneje.

«Kako sitna pomota, častiti gospod!» je ponavljal nadkomisar. «Izkažite mi čast, častiti gospod, in odpustite mi in bodite danes moj gost pri zajutruku in kozarcu dobrega vina. To so pač nesrečni slučaji, ki se lahko primerijo pri našem poklicu. Tako častivreden mož kakor ste Vi! Ves sem obupan!»

Pelje me v svojo sobo in mi ljubeznivo ponudi sedež. Jaz pa sem imel samo eno misel: Sedaj mi bo razrešena skrivnost. Prosim nadkomisarja, naj mi hitro razloži ta osode-polni slučaj.

«Razložitev je čisto lahka. Znano Vam je, da je v vsakem velikem mestu mnogo tatin-

kakor tudi dr. Franka v Zagrebu za «Veliko Avstrijo» in «Veliko Hrvatsko», katerim po-tom naj bi se Ogrska v boju zoper krono izolirala.

Srbski poslanci trojedine kraljevine Hrvat-ske so se pridružili v Zadru reški resolu-ciji, in v najkrajšem času si je priborila ta resolucija vseobče simpatije vseh svobodo-miselcev. Večina hrvatske akademične om-ladine v Zagrebu in vsa hrv. akad. mladež v Gradcu, Dunaju in Pragi izrekla se je soli-darnim s postopanjem narodnih poslancev na Reki. Ker so torej vsi slovenski listi pisali in še pišejo o tej resoluciji, hočemo i mi zagovarjati stališče reške resolucije. V to svrhu prinesemo slovenski prevod govora člana «Hrvatske» v Gradcu, g. jur. Chama, o priliki sestanka hrv. akadem. omladine v Gradcu dne 23. oktobra t. l. glede označenja stališča proti reški resoluciji.

Govor se glasi: «Častita moja gospoda! Že ste čuli dva govora o predmetu. Prvi je govoril za, a drugi proti. A smelo trdim, da niti prvi ni odobral stališče naših po-slancev tako stvarno, kakor moj predgovor-nik častiti drug T . . . , ki je z vso svojo zgovornostjo pobijal reško resolucijo. Pred-očil nam je v duši ono «Veliko Avstrijo», za katero se v zadnji dobi navdušuje dr. Lueger in naša tvrdka Frank & Comp. Tohože za-reče zagovornike našli so ti žalostni drugovi pri kranjskih furtimaših in v vseh listih. Od-povedali so se naši poslanci — tako je go-voril z velikim patosom — Hrvatov v Medju-murju, Slavenov v Istri in naše brače Slo-vencev, bogme tudi Bosne in Hercegovine, in to sedaj, ko se Nemci v dunaj-kem parla-mentu že pripravljajo na manjšino, ko bi bili voljni dati nam Hrvatom našo «Veliko Hr-vatsko», našo svobodo in naše pravo. Pa da bi barem čakali, da se reši kriza in onda označili svoje stališče. . . .

Evo mi-li druga T . . . , ki je trdil, da mora priti Hrvatska do svoje popolne svobode, v isti sapi pa zanikaval našemu narodu pravico, da po svojih pravih zastopnikih iz-reče svojo voljo — svobodno, kakor mu je drago, in kadar mu je drago. Baš s tem, da so sklepali hrvatski zastopniki o bodoč-nosti naroda in zemlje preje nego so se Madjari pogodili s Švabom, dokumentirali so pred celim kulturnim svetom, da se hrvatski narod zaveda, da živi, da ima pravico, da svobodno sam išče svojo bodočnost. In to je glavni vzrok, da je v obče prišlo do njih sestanka na Reki, nikakor pa vprašanje, je li

skih zvez. Zvedeli smo, da so se tatovi v Barceloni, da bi preprečili preiskave v svojih stanovanjih, zvezali z več ljudmi, ki prav po-šteno izgledajo, kateri skrivajo ukradeno blago. Znamenje, po katerem se spoznajo, je siv klobuk, ki je Vašemu zelo podoben. Trak je na poseben način zavezan, kot slučajno tudi pri Vašem. Ti ljudje torej se izprehajajo po najživahnejših ulicah, kjer se smučejo tatovi, in kakor hitro kateri kaj ukrade, spusti v žep prvemu zvezniku, ki ga sreča; s kako spret-nostjo to delajo, o tem bi vedeli Vi sami povedati! Člani zveze se ne poznajo vsi med seboj; s tem se lahko razloži pomota.

Vi ste prvi sivi klobuk, ki smo ga pri-jeli . . . Upam, da bomo imeli v prihodnje večjo srečo. Ne izdajte naše skrivnosti in . . . odpustite mi . . .

idemo za Dunajem, ali za Pešto, ker slednje je bila gotova stvar že davno pred reškim sestankom, gotova stvar že leta 1903, ko so se vrnili dalmatinski poslanci z Dunaja, kjer se je hrvatska čast oskrunila in oplju-vala. Pa da se danes v naši sredini še kdo najde, ki hoče debatirati, je li idemo za Dunajem ali za Pešto, ko cela naša inte-ligenca, kojoj sme narod smatrati svojo, že dve leti misli na Dunaj le s sovraštvom in z mržnjo to je slučaj, radi koga bi smeli naši opozicionarci in napredni listi iziti s črnim robom. Kdor pozna našega Zagorca — velik je v rasti, ponosen v vsaki kretnji, — ta ve, da je naš Zagorec kavalir skozin-skoz pa makar kmet. Če si v stiski, ti bo pomagal, on se bo zate žrtvoval, če ga pa razžališ na časti, ti ne bo odpustil nikdar. Pa kako bi spojili mi Hrvati z našo častjo, da bi sploh mislili na to, se pokloniti Dunaju, kateremu smo pomogli kot kavalirji in kateri nas je odslovil kot pandurje, onemu Dunaju, ki nas sedaj zopet išče kot pandurje, a ne kot kavalirje. Odjek, katerega so dale naše žalostne razmere v Hrvatski leta 1903. na Dunaj, bil je odjek verig in robskih spon, a danes, gospoda moja, ne rožljajo več na Reki one suženjske verige, nego svobodno orožje v svobodnih rokah pravih Hrvatov. Pa če-tudi abstrahiramo to, kar zahteva naša čast, po primeru Bruta, kakor je opomnil drug naš T . . . , ter se hlinimo sedaj bebec kakor oni, moramo priti do istega zaključka reške resolucije. Ko je Turčin vladal v naših kra-jih, je bil v Dalmaciji živ promet, vladalo je vseobče blagostanje. Danes pa, ko hoče Avstrija odrezati Dalmaciji vsako stikanje z Bosno, Hercegovino in Črno goro, propada naša Boka kotorska vse bolj in bolj, propada naš Spljet, propada cela Dalmacija in ljud-stvo, ki nima v svoji očetnjavi kruha dovolj, se seli trumoma v Ameriko. Dunaj je Dal-matincem s svojo železniško politiko, in to je podlaga vse gospodarske politike, skozi vsa leta svojega gospodovanja dokazal, da je baš v njegovem interesu, da propadamo Hr-vati gospodarsko popolnoma, in da je v tej težnji neizprosliiv, dokler ne zaklenka hrvat-skemu narodu mrtvaški zvon, da potem na razvalinah našega bivšega življenja sezida hrame Velike Germanije. Dunaj je kot pred-mestje Berolina, oni veliki tabor objestnih Tevtonov, ki se bacajo na Balkane, da jih pogoltno. Velika Avstrija in Velika Germa-nija sta ista pojma, za katera se enako navdušuje car Viljem pa i zadnji comis voyageur na Balkanu. Naša država je nepopravljiva, ona je bila in bo vedno sovražnica Slovanov in prazna je nada, pa bi bilo v Avstriji bolje za Slované, če bi se v njen organizem udru-žili Hrvati, kajti v tem trenutku bi prenehal konstitucionalizem in Dunaj bi gledal, da z absolutistično in gospodsko vlado doseže te cilje, katere s konstitucijo doseči ni mogel. Uprav iz srca nam je govoril Samardžić, usta-ski vodja v Krivosijah, ki je predal avstrijs-kemu generalu orožje z besedami: Bog daj Avstriji vse to, kar nam Avstrija želi!

V predležem slučaju torej na Reki sploh ni slo za vprašanje, ali idemo z Du-najem nego edino za konstatiranje dolgoletne izkušnje, da z Dunajem več iti ne smemo, nego proti Dunaju in ker smo sami sedaj preslabi naravski zajedno z onim, ki imajo isti interes z nami, ker le to zamore biti reelna politika. Le tako so se zamogli naši

zastopniki legitimirati **sposobnim za vlado v Hrvatski**. Lahko bo Jugoslovanom onda obračunati z Madjarom. kajti takrat nesicéne Avstrije ne bo več. Zbog tega predlagam da se sprejme resolucija druga Bujasa, adresirana našim zastopnikom jednodušno S tem sem končal.

Novičar.

Našim naročnikom. Prvi letnik našega lista se bliža svojemu koncu, in «Jeseniška Straža» nastopi v kratkem svoj drugi letnik. Potreba in korist lista za gorenjsko dolino je pripoznana, zato pa cenj. naročnike opozarjamo že danes, da bode «Jeseniška Straža» izhajala tudi prihodnje leto. O tem in o pregledu dosedanjih uspehov v prvem letu obstoja lista izpregovorimo prihodnjič.

Nemci so dosegli svoj namen. Deset let je že preteklo od onega časa, ko se je sešla prva ogledovalna komisija za zidavo nove jeseniške šole. Ne bomo zaiskovali ali sploh koga dolžili krivde v zavlačevanju te za kulturni razvoj tukajšnjega ljudstva tako važne zadeve. Gotovo je to, da bi bilo naše šolsko vprašanje popolnoma drugače rešeno, kakor je sedaj, ko sta se po želji Nemcev dovolili dve štirirazredniči, ako bi se bil kdo v občini res zanimal za to tako velevažno stvar. V dogledni bodočnosti bo polisnjena jeseniška šola na stopinjo navadne dvorazrednice radi pomanjkanja učencev. Nasprotno pa bo šola ob Savi, stoječa pod izključeno nemškim duhom, vedno bolj procvitala v veselje Nemcem, a na žalost vsakega slovenskega rodoljuba. Ta slučaj, v katerem smo Slovenci tako korenito pogoreli in o katerega posledicam v narodnem oziru še morda danes niti ne sanjamo, nam jasno kaže, da je Nemeč skrajno nevaren sovražnik, katerega se vse premalo uvažujemo in se vsled tega spuščamo v neko brezbrizno malomarnost in nedelavnost. Naši sovražniki Nemci pa delajo premišljeno in vstrajno po načrtu...

Meščanska šola je edina rešitev zavozenega šolskega vprašanja na Jesenicah v prilog Slovencev. To zadevo smo sprožili že pred enim letom v uvo. Inem članku nekega slovenskega dnevnika in tudi sobotni «Slovenec» razpravlja o tej zadevi, s čemur se seveda popolnoma strinjamo. Vsled nove železnice postanejo Jesenice središče raznih železniških prog ter dobijo zvezo na vse strani. Naša meščanska šola bi imela računati v prvi vrsti na učence iz Kranja navzgor, iz Bohinja, severnega Goriškega in tud Koroškega. Meščanska šola bi pomenila tudi v gnotnem oziru velik napredek za Jesenic. Po našem mnenju je najbolje, da se v kratkem sestavi odsek sposobnih mož, ki naj vodi vso akcijo za ustanovitev meščanske šole. V tem oziru morajo pasti vsi strankarski oziri in naj se skupno dela za dosego tega cilja. Upamo, da se tukaj najdemo v skupnem narodnem delu, treba je le nekoliko obojestranskega samozatajevanja. Ako čakamo, da se zavzame za to občinski odbor, zavlekla se bo stvar pri znani počasnosti zopet najmanj za pol leta, zato pa je najbolje, da prične delati ad hoc sestavljeni odbor. Meščanska šola bo skupno delo celega okraja in toraj itak ne odločuje ena občina, temveč se mora delati na to, da pridejo z enako prošnjo vse občine celega okraja na dan, za kar pa bo treba

posebne spodbuje. Delajmo toraj, da se te naše besede kar najhitreje uresničijo.

Naše šolstvo nam je resen opomin, da nemštvo in nemški duh s pomočjo vlade narašča, kar nas sili, da se streznimo, ker se z našimi strankarskimi boji le slabimo in je jasno, da s temi donkižotskimi prepiri hitimo v narodni pogin. Naši strankarski boji so že prešli v ozračje osebnih žalitev, končajmo s tem, pozabimo, kar je bilo in hitimo rešiti s skupnimi močmi, kar se še rešiti pusti. Upamo, da se bodo tudi od nasprotne strani uvaževale naše besede in pričakujemo v tem oziru primerne izjave. Tako ne sme in ne more več iti naprej!

Na učitelja Fabinca so se spravile jeseniške nemškarice in še nekaj druge ženske sodrge. Napravile so ovadbo na okrajni šolski svet češ, da v šoli otroke zmerja in jim daje priimke!(!) Podpise je pobirala znana jeseniška opravljalka Marija Tancar, podpisale pa so razne ženske iz najzanimarnejših jeseniških slojev, med katerimi sta tudi znani nemškarici perici Antonitsch in Agnes Meschik, krojačeva vdova. Nemškarica tercijalka Meschik je tista, ki je delala obleke slovenskim Sokolom in tudi izključeno od slovenskih grošev živi, zato pa se ji menda zdi potrebno, da obrekuje Slovence na slovenski zemlji. Sploh pa bomo o tej ženski v kratkem kaj več poročali, ker smo uvideli, da se je že preobjedla slovenskega kruha. Vse, ki so podpisane na poli, bodo tudi najbrže objavljene v Kranjskogoro, da jih sodnija podučí, da je prepovedano brez vzroka obrekovati. Potem pa se naj zahvalijo tistemu, ki jih je speljal za tako neumnost na led.

Učiteljske plače so prišle toraj slednjič na dnevni red v kranjskem deželnem zboru. Tozadevni predlog je utemeljeval ljubljanski župan Hribar. Zanimivo je to, da so vse stranke za povišanje, kar se je videlo iz izjave dr. Šušteršiča. Saj pa je tudi že zadnji čas, da se pošteno delo pošteno plača.

S tira je skočil vlak pri kilometru stev. 445/7 proge Javornik-Lesce dne 26. m. m. ob sedmih zjutraj. Kot vzrok se smatrajo veliki sneženi zameti. Poškodovan ni bil nihče. Vlaki so imeli vsled tega velike zamude.

Assling-Hüte, tako zovejo Nemci oficiozno in neoficiozno našo slovensko Savo. Dolžnost občinskega odbora je, da v prihodnji seji protestira zoper to garmanizacijo slovenskega imena Sava. Napis «Assling-Hütte» mora izginiti s površja, koder se ga čita. Pričakujemo, da stavijo narodni odborniki pri prihodnji seji takoj ta predlog. Občinski odbor naj naprosi obenem enega državnih poslancev, da to glede poštne filijalke na kamp tentnem mestu izposluje. Bomo videli, ali se bodo švabski gostje in pritepenci slovenskemu hišnemu redu udali!

Egiptovska tema vlada po vaseh Javornik in Koroška Bela. Za vse, kar nič ne nese, se brigajo meščani, za razne veselice in bale, katere prirede tukajšnji gostilničarji skoro vsakih 14 dni, za kake res koristne naprave se pa nihče ne zmeni, kakor n. pr. za vodovod in za malo razsvetljave ponoči. Zeleli bi bilo, da bi veljaki teh dveh, pod občino Koroška Bela združenih vasi, na čelu jim gosp. župan malo poskrbeli, da bi vsaj par petrolejskih svetilk gorelo od hiše g. Hkavca do hiše g. Noča, mosarja in hišnega posestnika. Človek se zjutraj do 6. ure in zvečer po 6. uri skoraj

iz hiše ne upa, ker je taka tema, da se dalje dotipa, nego vidi.

Kranjskogorske podružnice kmetijske družbe občni zbor se vrši dne 12. novembra t. l. v hotelu «Razor» ob treh popoldne. Spored: Razni nasveti in pobiranje članarine za leto 1906.

Društvo „Akademija“ v Ljubljani, ki prireja po Slovenskem poučna predavanja in tako širi izobrazbo med narod, je počela svoje II. poslovno leto in vabi zato društva in posameznike, ki žele predavanj, naj svoje želje sporočajo društvenemu odboru.

Križem sveta.

Električna kuhinja. Pri veliki električni razstavi v Londonu je vzbudila največjo pozornost kuhinja, kjer se je kuhalo vse električnim potom. 60 gostov je čakalo na obed v prostornem lokalu in v isti sobi so bila tudi električna ognjišča. Popolnoma nič ni dišalo v salonu po kakšnem kuhanju in vsa jedila so bila zelo okusna. Tudi električni tok je stal manj, kakor bi stala drva za tako kuhanje. Tako je to povedal dotični krčmar.

Vydrova tovarna hranil, Praga VIII.

izdeluje in priporoča

Vydrovo žitno kavo.

Juhni pridatek znamka «Vydra».

Juhne konzerve (grahove, lečne, gobove in riževe).

Oblati (specijaliteti: «Dessert ocliat» in masleni oblati).

Šumeči limonadni bonboni «Ambo».

Dišava za pecivo «Buhtin».

NAPRAVITE POSKUS!

Kolekcija vseh teh izdelkov 3 K 20 vin. in poština. 161—7

M. Vidic

izdelovalec sodavice, malinovega soka in pokalic (kraherl)

v Lescah na Gorenjskem

priporoča svoje izdelke.

29—26

Postrežba točna. Cene nizke.

Mavricij Smolej

urur na Jesenicah
priporoča svojo veliko zalogo
vsakovrstnih ur
kakor žepnih, stenskih ur in budilk, verižic, prstanov, uhanov l. t. d., dalje zlatnine in srebrnine od najfinejše do navadne.
Sprejme tudi popravila, katera izvršuje natančno in točno po zelo nizkih cenah. 6—44

Ako hočete

dobro idočo uro poceni
kupiti, zahtevajte cenik

31-22

tvrdke N. Suttner, urar v Kranju.

Kaj je

SEYDLIN?

Priznana najboljša, po najnovejših
izkušnjah higenije sestavljena in večkrat
odlikovana kozmetična

ustna voda.

Dobiva se pri gg. I. Krašovicu, A. Trevnu
ter gospej Jerici Morič.

Izdelovalec: O. Seydl, Ljubljana, Špi-
talske ulice 7. 3-46

Pivovarna
G. Auer-jevih dedičev
v Ljubljani

Wolfove ulice št. 12

priporoča slavnemu občinstvu in spoštovanim gostilničarjem svoje
izborno marčno in na bavorski način varjeno pivo.

Pivo se oddaja v sodcih in zabojih.

Zaloge: v Kranju, Idriji, Dobrépoljah, na Robu, v Mokro-
nogu, Metliki, Vačah, Polhovem gradu, na Igu, na Dobrovi, v
Št. Vidu na Dolenjskem, v Mirni, v Podbrdu in na Grahovem
(Goriško) in v Podgradu (Istra).

Ustanovljena leta 1854.

Tvrdka je bila v letu 1904 v Parizu in v Londonu odlikovana z
najvišjim odlikovanjem, namreč z „grand prix“, častnim križ-
cem in zlato kolajno.

Postne hranilnice
račun št. 867.569.

Tiskarna in založništvo

Postne hranilnice
račun št. 867.569.

Iv. Pr. Lampret v Kranju

Uredništvo in upravnništvo
„Gorenjca“

Uredništvo in upravnništvo
„Jeseniške Straže“

Tiskovine za gg. trgovce in
obrtnike, slavna društva,
hranilnice in posojilnice.

Vizitnice, kuverte, pisma, račune,
okrožnice, vabila, dopisnice, osmrt-
nice, tabele, lepaki, brošure, knjige
i. t. d. i. t. d.

Razglednice v več barvah.

Izvršuje

**Vsakovrstna tiskarska
dela**

v vsakem obsegu po količor
možno najnižjih cenah.

Zaloga:

Šolske tiskovine.

Ilustrirani

„Vodnik po Gorenjskem“.

„Osebna dohodnina“

Uredil Valentin Žun,
c. kr. davčni nadzornik.

Čišna in ukusna izvršitev. — Hitra in točna postrežba. — Na željo se pošlje tudi proračun troškov.